

[A. C. Normann.]

samfundet at vise et vist mådehold også i deres udbyttepolitik.

I 1948 blev det vel nærmest spået, at det ville aktieselskaberne ikke gøre. Når nu socialdemokratiet synes at have ændret sin stilling, tager jeg det som udtryk for, at man erkender, at aktieselskaberne faktisk i den mellemliggende periode har gjort det.

Jeg vil gerne til de oplysninger, som det ærede medlem hr. Lars M. Olsen gav om det materiale, der foreligger til bedømmelse af aktieselskabernes stilling siden den tid, føje, at hvis man tager året efter ændringen af loven — altså året efter den tid, da man faktisk gik væk fra den stærke udbyttebegrænsning —, skulle man jo tro, at vi, hvis agitationen mod aktieselskaberne havde holdt stik, havde fået at se en voldsom, næsten eksplosiv udvikling i form af store stigninger i de udbytter, der blev deklareret. Men det, der skete, var, at medens det gennemsnitlige udbytte i 1948 havde været 6,9 pct. — her beregnet i forhold til aktiekapitalen —, blev det i 1949 7,1 pct., d. v. s. en stigning på 0,2 pct. Det er forøvrigt ganske interessant at lægge mærke til, at i den samme periode steg aktieselskabernes reelle overskud — et overskud, som jeg beregner af selskabernes egenkapital — med 0,4 pct., således at man aldeles ikke kan sige, at der har fundet noget misbrug sted.

Vi er altså i mit parti villige til at gå med til lovens forlængelse i et år, bl. a. fordi aktieselskaberne har ført en fornuftig udbyttepolitik, taget som helhed. Det skal indrømmes, at der er nogle enkelte af dem, som ikke har gjort det, og det er jo også det, der gør, at der på dette område er en enstående mulighed for demagogerne til at boltre sig — således som vi ofte hører det. Men man må jo også sige, at aktieselskaberne har haft gode grunde til at føre denne fornuftige politik, og at det måske ikke udelukkende skyldes ansvarsfølelse, når det er gået nogenlunde fornuftigt for sig på dette område. Der er et par ting, der har bidraget dertil — det kan man vist godt indrømme.

Det ene er den skattepolitik, regeringen har ført, og som har gjort, at de fleste aktionærer har været stærkt optaget af og interesseret i, at den opsparing, de skulle foretage, skete i de selskaber, hvori de havde deres aktier, ikke mindst i familieaktieselskaberne, men det gælder også langt op i de store aktieselskaber.

Hvis man derefter går over til at se på rentepolitikken, den høje bankrente, den høje rente på indlån, vi har for tiden, så kan man jo nok sige, at dette næppe, sam-

menlagt, giver grund til at røre ved lovens bestemmelser i øjeblikket. Forøvrigt er der jo også stadig den begrænsning, at der i hovedsagen kun kan disponeres over det egentlige overskud.

Det er også min opfattelse, at der kan være grund til at se nærmere på lovforslaget i et udvalg under hensyn til visse af lovens bestemmelser dels om honorarerne, dels om de nye aktieselskaber, som er kommet til, siden den oprindelige udbyttebegrænsningslov blev gennemført, og som ikke har været inde under lovens bestemmelser.

Vi kan i det radikale venstre tilsige en villig behandling af dette lovforslag.

Karl M. Andersen: Lovgivningen om udbyttebegrænsning blev indledt i maj 1940 for at begrænse adgangen til at udbetale udbytte og tantième i aktieselskaber under de ekstraordinære forhold, der da var opstået.

Loven var dengang en naturlig konsekvens af det lovforslag, der var fremsat til regulering af arbejds lønninger og arbejdstid, men de forudsætninger, hvorunder denne lov blev givet, eksisterer ikke mere, og jeg kan derfor ikke se, at der er nogen begrundelse for at opretholde denne lovgivning.

Loven er et indgreb i den private ejendomsret, og noget sådant ønsker retsforbundet at komme bort fra. Loven har utvivlsomt haft en mission i retning af at modvirke usund spekulation og udbetaling af større udbytte og tantième end forsvarligt af hensyn til selskabernes drift, og i det hele taget udbetaling af udbytter og tantièmer, der kunne virke udfordrende og føles udæskende i visse kredse af folket. Jeg kan imidlertid ikke se, at der er nogen almindelig tendens til, at aktieselskaberne nu vil udbetale større dividender end forsvarligt, og de opsårede reserver er jo dog selskabernes ejendom. Lovgivningen har begrænset selskabernes dispositionsret over disse midler, men aldrig selskabernes ejendomsret til dem.

Jeg kan ikke se nogen fare ved, at denne lov bortfalder. Vi har dog i forvejen en aktieselskabslov, og i henhold til denne lov skal der først og fremmest henlægges til reserver og konsolideres, så enten vi har loven om udbyttebegrænsning eller ej, har staten et rigtig godt indseende med aktieselskabernes forhold. Jeg synes heller ikke, at lovens bestemmelser om, at aktieselskaberne ikke må udbetale mere i tantième end for 10 år siden, har nogen betydning mere.

Jeg kan ikke se nogen begrundelse for, at aktieselskaberne ikke må honorere deres bestyrelsesmedlemmer i overensstemmelse